

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยการพัฒนากลไกกฎหมายการบริหารจัดการขยะชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางาม อำเภอลานสั๊กจังหวัดอุทัยธานี มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของประชาชน เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะชุมชน เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการขยะชุมชนและพัฒนากลไกกฎหมายการบริหารจัดการขยะชุมชนภายในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางาม อำเภอลานสั๊ก จังหวัดอุทัยธานี

จากการลงพื้นที่วิจัยเพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้น โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้นำชุมชน ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เจ้าอาวาสวัด และผู้จัดการโรงงานอุตสาหกรรม พบปัญหาอุปสรรคการบริหารจัดการขยะชุมชน ขาดการรณรงค์และปลูกฝังจิตสำนึกในการบริหารจัดการขยะชุมชน ขาดองค์ความรู้ในการบริหารจัดการขยะชุมชนตาม หลักวิชาการ ขาดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะชุมชน และขาดข้อบัญญัติตำบลในการบริหารจัดการขยะชุมชน โดยนำเอาปัญหาอุปสรรคมาเป็นโจทย์วิจัย และทำการวิจัยเอกสารเพื่อศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้อง นโยบาย แผนแม่บทที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เกี่ยวข้อง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในกรอบแนวคิดอันนำมาเป็นเครื่องมือในการสร้างรูปแบบและพัฒนากลไกกฎหมายการบริหารจัดการขยะชุมชนที่เหมาะสม ประกอบกับการเก็บข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม จาก 12 หมู่บ้าน จำนวน 100 คน ประกอบด้วย บ้านดินแดง บ้านห้วยโศก บ้านชายเขา บ้านนิคมสามัคคี บ้านเขาน้ำโจน บ้านหนองผักบุ้ง บ้านน้ำวัง บ้านทุ่งนางาม บ้านบึงฝาง บ้านศรีบุญเรือง บ้านประชาสุขสรรค์ และบ้านทุ่งเศรษฐี เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของประชาชน เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะชุมชนภายในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางาม อำเภอลานสั๊ก จังหวัดอุทัยธานี ผลจากการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาและความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางาม อำเภอลานสั๊ก จังหวัดอุทัยธานี ได้แก่ ปัญหาขาดการรณรงค์องค์ความรู้ตามหลักวิชาการ กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ถึงขยะสาธารณะที่เพียงพอ ข้อบัญญัติตำบล ซึ่งเป็นกลไกในการบริหารจัดการขยะชุมชนที่มีโทษปรับ และประชาชนต้องการความรู้ในการคัดแยกขยะตามหลักวิชาการ

มุ่งใส่ขยะมูลฝอยครัวเรือนแยกตามประเภท เก็บขยะมูลฝอยครัวเรือนไปทิ้ง จัดถังขยะแยกตามประเภทตั้งในที่สาธารณะ เพิ่มจำนวนรถเก็บขยะ เพิ่มรอบเวลาในการให้บริการรถเก็บขยะ เพิ่มมาตรการเข้มงวดสำหรับผู้สร้างปัญหามลพิษทางขยะแก่ชุมชน ต้องการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา วางแผนงาน กำหนดนโยบาย/มาตรการเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดในชุมชน ได้รับผลประโยชน์ และการประเมินผลการแก้ไขปัญหาขยะของชุมชน

2. รูปแบบการบริหารจัดการขยะชุมชนภายในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางาม อำเภอลานสั๊ก จังหวัดอุทัยธานี ได้แก่ มาตรการลดการเกิดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่แหล่งกำเนิด เช่น การลดและคัดแยกขยะมูลฝอย และของเสียอันตราย การนำกลับมาใช้ประโยชน์การเพิ่มศักยภาพการจัดเก็บและขนส่งขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย เช่น การบริหารจัดการขยะชุมชนแบบครบวงจรการสร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย ควรจัดให้มีสถานที่หรือศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม (Cluster) เนื่องจากจังหวัดอุทัยธานีมีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการแปรรูปขยะมูลฝอยโดยการคัดแยกเพื่อผลิตเชื้อเพลิง (RDF) อยู่ในลำดับที่ 41 และมีพื้นที่เหมาะสมเป็นศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนของจังหวัดอยู่ในลำดับที่ 16

3. กลไกกฎหมายการบริหารจัดการขยะชุมชนภายในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางาม อำเภอลานสั๊ก จังหวัดอุทัยธานี ได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางาม จะออกข้อบัญญัติตำบล ในเรื่องการบริหารจัดการขยะชุมชนที่กำหนดบทลงโทษเป็นค่าปรับในกรณีฝ่าฝืน โดยจะนำเงินค่าปรับมาจัดตั้งเป็นกองทุนการบริหารจัดการขยะชุมชน และจัดทำร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนางาม เรื่อง การบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ... ที่มีเนื้อหาการนำเงินค่าปรับมาจัดตั้งเป็นกองทุนการบริหารจัดการขยะชุมชน